

“Ljubav i kašalj ne mogu se sakriti.” Džordž Herbert

Kašalj predstavlja jedan od najčešćih razloga javljanja naših građana svojim lekarima primarne zdravstvene zaštite, kao i vanbolničkog propisivanja antibiotika. On je jedan od nastarijih odbrambenih refleksa čija je uloga zaštita naših disajnih puteva od štetnih čestica, para i gasova, raznih mikroorganizama.

Zato lečenje pacijenta koji se javlja sa kašljom ne treba da bude eliminacija ovog zaštitnog refleksa, već eliminacija uzročnika.

Kašalj jeste najčešći simptom bolesti disajnih puteva, ali se često javlja i kod problema sa drugim organima, poput srca, pre svega kod njegovog popuštanja. Takođe, često nije povezan sa oboljevanjem, već je izazvan boravkom u prostoru sa iritansima, poput duvanskog dima, hemijskih isparenja ili agresivnih čestica.

Prema svom trajanju kašalj može da bude:

- akutan, sa trajanjem do tri nedelje
- subakutan, sa simptomima koji traju od tri do osam nedelja
- i hroničan, sa simptomima koji su prisutni duže od osam nedelja

I pacijent i lekar moraju da imaju na umu da svaki kašalj koji traje duže od dva meseca zahteva detaljnu dijagnostiku i otkrivanje uzroka.

Prema svom karakteru, da li pacijent nešto iskašljava ili ne, razlikujemo produktivni i suvi kašalj.

Terapija ova dva tipa kašlja se razlikuje, i u svakom slučaju kod akutnog kašlja ne bi trebala da se bazira na antibioticima, jer su ova stanja uglavnom izazvana virusnim infekcijama, kod devet od deset pacijenata.

Problem kod produktivnog kašlja je prekomerno stvaranje sekreta i njegovo taloženje u disajnim putevima, što otežava disanje, a predstavlja idealnu podlogu za nasejanje novih mikroorganizama. Zato osnovu lečenja ovih pacijenata predstavljaju sredstva koja će smanjiti gustinu sadržaja u disajnim putevima i omogućiti lakše iskašljavanje, takozvani mukolitici.

Na našem tržištu je prisutno mnogo preparata sa ovom funkcijom, ali najčešće bez efikasnosti koju su potvrdila klinička istraživanja.

Naša ustanova je na međunarodnim kongresima objavila rezultate više studijskih istraživanja koja su ispitivala efikasnost preparata koji u sebi sadrže N-acetilcistein kod pacijenata sa akutnim, produktivnim kašljem. Ova ispitivanja su potvrdila da upotreba N-acetilcisteina značajno ublažava smetnje izazvane kašljem, popravljajući kvalitet života i skraćuje trajanje dominantnih tegoba kod pacijenata sa akutnim, produktivnim kašljom.

Upotreba ovakvih preparata ima dobre efekte i kod pacijenata sa dugotrajnim produktivnim kašljem, tj. kod pacijenata sa hroničnim bronhitisom, najčešće izazvanog *upotrebom cigareta*.

U našem društvu svaka peta osoba ima simptome koji odgovaraju hroničnom bronhitisu.

Od prošle godine na našem tržištu je prisutan preparat pod nazivom Viscoflu, koji u jednoj svojoj kesici sadrži 300 mg N-acetilcisteina i 33 mg promelaze, sa preporučenom upotrebom ujutru i uveče kod svih osoba sa prisutnim iskašljavanjem. Ova kombinacija se pokazala efikasnijom od samostalnog N-acetilcisteina u redukciji gustine sputuma (ispljuvka), usled aktivnosti prisutnog enzima promelaze. Ova kombinacija ima i klinički dokazan, značajan antiupalni efekat, kao i antioksidativni. Ovo su značajni efekti i za pacijente sa akutnim, ali i sa hroničnim kašljem.

Viscoflu omogućava brže i lakše iskašljavanje, reguliše mukocilijarni klirens, koji je posebno oštećen kod pušača, i smanjuje broj upalnih ćelija u plućima.

Kod pacijenata sa akutnim kašljem, tj. kod akutnih prehlada, ovaj preparat je poželjno koristiti dokle god ima iskašljavanja, a kod pušača sa hroničnim iskašljavanjem tri do dvanaest meseci. Ukoliko pacijent ima dokazanu opstrukciju, odnosno hroničnu opstruktivnu bolest pluća (HOBP), preporuka je upotreba nešto većih dnevnih doza, 2x600/66 mg. Kod ovih pacijenata Viscoflu značajno proređuje akutna pogoršanja i snižava rizik od hospitalizacije.

Upotreba ovog preparata ne remeti efikasnost eventualno propisanih antibiotika, i pokazala je dobar bezbednosni profil, odnosno izostanak neželjenih efekata, čak i kod pacijenata koji su bili na višim dnevnim dozama tokom godinu dana.

Moja preporuka pacijentima bi bila da se uvek dobro informišu pre odluke o kupovini bilo kog preparata za regulisanje kašlja, jer su rezultati kliničkih istraživanja koja potvrđuju njegovu efikasnost najvažniji podatak. Ukoliko vam je lakše – pitajte svog doktora za savet.

Dr Dejan Žujović

pulmolog i načelnik Odeljenja za intervencije
Gradskog zavoda za plućne bolesti i tuberkulozu u Beogradu